

Kohtuasi C-766/23**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

12. detsember 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

1. detsember 2023

Appellant:

Persidera SpA

Vastustajad apellatsioonimenetluses:

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni

Ministero delle Imprese e del Made in Italy

Põhikohtuasja ese

Apellatsioonkaebus, mis esitati Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio maakonna halduskohus, Itaalia) kahe otsuse peale, millega jäeti rahuldamata teatud vaided, mille Persidera Spa esitas aktide peale, mis on seotud riikliku plaaniga sageduste jaotamise kohta (Piano Nazionale di Assegnazione delle Frequenze, edaspidi „PNAF“), mis antakse maapealsetele digitaaltelevisiooniteenustele, ja muude otsuste peale, mis on seotud viidatud teenuse tunnuste määratlemisega.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

ELTL artikli 267 alusel palutakse tõlgendada direktiivi 2002/20/EÜ artikleid 3, 5, 7 ja 14; direktiivi 2002/21/EÜ artikleid 3, 8, ja 9; direktiivi 2002/77/EÜ artikleid 2 ja 4; direktiivi (EL) 2018/1972 artikleid 5, 6, 8, 9 ja 45; ja viimasena otsuse (EL) 2017/899 põhjendusi 11 ja 20.

Eelotsuse küsimused

1. Kas liidu õigust ja eelkõige direktiivi 2002/21/EÜ (nn „raamdirektiiv“), mida on muudetud direktiiviga 2009/140/EÜ, artikli 3 lõikeid 3 ja 3a ning artiklit 8 ja 9 ja direktiivi (EL) 2018/1972 artikleid 5, 6, 8, 9 ja 45 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisugune süsteem, nagu see, mis kehtestati Itaalia Vabariigis 2018. aasta riigieelarve seaduse artikli 1 lõikega 1031-*bis*, mis võeti vastu 2019. aasta riigieelarve seaduse (Legge di Bilancio 2019) artikli 1 lõikega 1105, mis jätab sõltumatu haldusasutuse ilma tema reguleerimisülesannetest või igal juhul piirab neid oluliselt, nähes ette täiendava edastusmahu andmise tasulise menetluse kaudu, mille tulemusel sõlmitakse leping majanduslikult kõige kõrgema pakkumise valimise teel, ja kus osalevad turgu valitsevad ettevõtted?

2. Kas liidu õigust, ja eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) artikleid 8 ja 9, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) artikleid 3, 5, 7 ja 14, komisjoni 16. septembri 2002. aasta direktiivi 2002/77/EÜ konkurentsi kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste turgudel artikleid 2 ja 4, otsuse (EL) 2017/899 põhjendusi 11 ja 20 ning õigluse, diskrimineerimiskeelu, konkurentsikaitse ja õiguspärase ootuse põhimõtet tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisugune süsteem nagu see, mis kehtestati asjakohaste riigisiseste õigusnormidega (seaduse nr 205/2017 artikli 1 lõiked 1030, 1031, 1031-*bis*, 1031-*ter*, 1032) ja AGCOM-i otsustega nr 39/19/CONS, 128/19/CONS ja 564/2020/CONS ning vastavate otsustega digitaaltelevisiooniteenuste sageduste kasutusõiguste andmise kohta, mis ei näe „sageduste kasutusõiguste“ ja „edastusmahu kasutusõiguste“ ülekandmisel ette võrdväärset ülekandmist, vaid reserveerib osa nende mahust tasulisele menetlusele, kohustades ettevõtjat kandma täiendavat kulu, et tagada, et tema aja jooksul seaduslikult omandatud õigused säilivad?

3. Kas liidu õigust, ja eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) artikleid 8 ja 9, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) artikleid 3, 5, 7 ja 14, komisjoni 16. septembri 2002. aasta direktiivi 2002/77/EÜ konkurentsi kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste turgudel artikleid 2 ja 4, otsuse (EL) 2017/899 põhjendusi 11 ja 20 ning õigluse, diskrimineerimiskeelu, konkurentsikaitse ja õiguspärase ootuse põhimõtet ja proportsionaalsuse ja piisavuse põhimõtet tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisugune süsteem nagu see, mis kehtestati Itaalia Vabariigis 2019. aasta riigieelarve seaduse artikli 1 lõigetega 1101–1108, 2018. aasta riigieelarve seaduse artikli 1 lõigetega 1030, 1031, 1031-*bis*, 1031-*quater*, 1032, 1033, 1034 ja 1037, AGCOM-i otsustega nr 39/19/CONS (PNAF), 129/19/CONS ning vastavate

otsustega digitaaltelevisiooniteenuste sageduste kasutusõiguste andmise kohta [ning –] mittestruktuursete hüvitavate ja/või tasakaalustavate meetmete olemasolul – mis näeb varem tekkinud ebavõrdse olukorra kõrvaldamiseks ette tasulise menetluse, mis kohustab ettevõtjat kandma täiendavaid kulusid, ning kas selle [liidu] õigusega on eelkõige proportsionaalsuse ja piisavuse põhimõtet ning kohtuotsuses Persidera kinnitatud põhimõtteid arvestades vastuolus niisugune süsteem, nagu see, millele viidati, ka tulenevalt süsteemi üldisest arengust ja selle süsteemi „anomaaliatest“, „puudustest“ ja „vigadest“, mis on tuvastatud riigisisese ja riigiülese kohtupraktikas, millele viidati käesoleva kohtumääruse põhjendustes, või kas piisab mittestruktuursetest meetmetest, mille ametiasutus süsteemi tasakaalustamiseks võttis?

Viidatud liidu õigus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2020. aasta direktiiv 2020/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv), artiklid 3, 5, 7 ja 14).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv), mida on muudetud direktiiviga 2009/140/EÜ, artikli 3 lõiked 3 ja 3a ning artiklid 8 ja 9.

Komisjoni 16. septembri 2002. aasta direktiiv 2002/77/EÜ konkurentsi kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste turgudel, artiklid 2 ja 4.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (uuesti sõnastatud), artiklid 5, 6, 8, 9 ja 45.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta otsus (EL) 2017/899 470–790 MHz sagedusala kasutamise kohta liidus, põhjendused 11 ja 20.

Paljude viidatud Euroopa Liidu Kohtu otsuste hulgas on käesolevale vaidlusele eelnevate asjaolude paremaks mõistmiseks olulised eelkõige järgmised kohtuotsused: 31. jaanuari 2008. aasta kohtuotsus C-380/05, Centro Europa 7; 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus C-560/15, Europa Way ja Persidera; 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus C-112/16, Persidera.

Viidatud riigisisene õigus

Käesolevas kohtuasjas on keskse tähtsusega 27. detsembri 2017. aasta seaduse nr 205 (2018. aasta riigieelarve seadus) (legge del 27 dicembre 2017, n. 205, legge di bilancio per il 2018), mida on muudetud 30. detsembri 2018. aasta seadusega nr 145 (legge del 30 dicembre 2018, n. 145), artikli 1 teatud lõiked:

Lõige 1030: „31. maiks 2018 võtab Autorità per le garanzie nelle comunicazioni (sideteenuste tagamise amet, Itaalia) vastu riikliku plaani maapealsetele digitaaltelevisiooniteenustele määratavate sageduste jaotamise kohta (piano nazionale di assegnazione delle frequenze da destinare al servizio televisivo digitale terrestre) nimetusega PNAF, arvestades kõige kõrgetasemelisemaid krüpteeringuid ja standardeid, et võimaldada spektri tõhusaimat kasutamist, ja kasutades kohaliku tasandi planeerimiseks tehniliste valdkondade kriteeriumit. 31. jaanuariks 2019 ajakohastab sideteenuste tagamise amet aruannetes eelmise perioodi PNAF-i. Selleks, et vältida raadiohäireid raadioelektroniliselt piirnevate riikidega, on planeerimise eesmärgiks igas koordineerimisvaldkonnas, mis on määratletud Ministero dello sviluppo economico (majandusarengu ministeerium, Itaalia) ja naaberriikide ametiasutuste poolt allkirjastatud rahvusvahelistes kokkulepetes 17. mai 2017. aasta otsuse (EL) 2017/899 rakendamiseks, mis on sätestatud lõikes 1026, ainult sagedused, mis antakse Itaaliale samade kokkulepetega. [...]“.

Lõige 1031: „Kooskõlas Euroopa audiovisuaalpoliitika ja riigisisese sotsiaalse ühtekuuluvuse, meedia paljususe ja kultuurilise mitmekesisuse eesmärkidega ning spektri tõhusaima haldamisega, mida kõrgetasemelisemate tehnoloogiate kasutamine võimaldab, väljastatakse kõik riigi ja kohalikul tasandil maapealsetele digitaaltelevisiooniteenustele määratud ja sagedusalal III VHF ja 470-694 MHz sagedused lõikes 1032 sätestatud kalendri alusel. Esimese lausega hõlmatud samadel eesmärkidel muudetakse nende sageduste kasutusõigused, mille valdajad käesoleva seaduse jõustumise kuupäeval on riiklikud võrguoperaatorid, edastusmahu kasutusõigusteks riiklike multiplekside uues DVB-T2 võrgus, vastavalt kriteeriumidele, mille sideteenuste tagamise amet määratleb 31. märtsiks 2019 sageduste kasutusõiguste andmiseks. Sideteenuste tagamise amet sätestab 31. märtsiks 2019 kriteeriumid lõike 1030 kohaselt maapealsetele digitaaltelevisiooniteenustele ette nähtud sageduste kasutusõiguste riigisiseseks andmiseks riiklikele võrguoperaatoritele, võttes arvesse vajadust tagada võrkude muutmise ja rajamise võimalike kulude kokkuvõtte, lõikes 1032 sätestatud üleminekuperioodi ajaline lühendamise ja lõppkasutajatele kaasnevate kulude ja tagajärgede minimeerimine. Majandusarenguministeerium näeb 30. juuniks 2019 ette kolmandas lõigus sätestatud sageduste kasutusõiguste andmise riiklikele võrguoperaatoritele kriteeriumide alusel, mille määratleb samas lõigus viidatud amet. Sideteenuste tagamise amet sätestab kulupõhise majanduskorra ja majanduslikud tingimused, mille kohaselt on riikliku teenuse kontsessioonääril multipleksis, mis sisaldab piirkondlikku teavet, kohustus loovutada üleminekuperioodil osa talle antud edastusmahust, mis ei ole igal juhul väiksem ühest programmist, kõikidele subjektidele, kes tegutsevad seaduslikult kohalikul tasandil kanalite CH 51 ja 53 kasutusõiguste jaotamises osalejatena käesoleva sätte jõustumise kuupäeval, kes annavad vastavaid kasutusõigusi lõikes 1032 sätestatud üleminekuperioodil“.

Lõige 1031-bis: „Täiendava riigisisese tasandil kasutatava edastusvõimsuse ja maapealsete sageduste andmine lisaks nendele maapealsetele sagedustele, mis on määratud lõikes 1031 sätestatud kasutusõiguste muutmiseks ning mille

sideteenuste tagamise amet on sätestanud PNAF-is teatistes, mis on ette nähtud riiklike võrguoperaatorite ja riikliku raadioringhäälingu- ja multimeediateenuse kontsessioonääri maapealsele digitaaltelevisiooniteenusele, toimub konkursi algatamata tasulises menetluses, mille majandusarenguministeerium korraldab hiljemalt 30. novembriks 2019, rakendades 30. septembriks 2019 sideteenuste tagamise ameti poolt kehtestatud menetlusi elektroonilise side seadustiku atikli 29 tähenduses, mis on sätestatud 1. augusti 2003. aasta seadusandlikus dekreedis nr 259, järgmiste põhimõtete ja kriteeriumide alusel: a) anda edastusmahte ja sagedusi osade alusel, mille suurus võrdub poolega multipleksist; b) teha sideteenuste tagamise ameti tuvastatud turuväärtuste alusel kindlaks pakkumuste miinimumväärtus; c) võtta arvesse esitatud soodsate pakkumuste väärtust; d) tagada teenuse järjepidevus, tehnoloogilise ülemineku kiirus ja sektoris tegutsevate riiklike võrguoperaatorite, sealhulgas riikliku raadioringhäälingu- ja multimeediateenuse kontsessioonääri poolt kättesaadavaks tehtud tehnoloogiliste taristute kvaliteet; e) väärtustada riiklike võrguoperaatorite sektoris saadud kogemusi, eelkõige seoses digitaalringhäälinguvõrkude loomisega; f) väärtustada struktuuri võimet tagada spektri tõhusus, professionaalsus ja sektoris omandatud pädevus, tehnoloogiline innovatsioon ning edastusmahu ja lisasageduste optimaalne, tõhus ja õigeaegne kasutamine; g) tagada spektri parim väärtustamine, võttes arvesse suurele enamikule Itaalia rahvastikust praegu maapealses digitaaltelevisioonitehnoloogias edastatavat kõrge kvaliteediga sisu. Majandus- ja rahandusministeeriumil on luba näha oma dekreetidega ette tulude ümberjagamise, mis makstakse riigieelarve vastava tulurubriigi alusel riigi vastavatesse kulurubriikidesse, mille majandusarengu ministeerium näeb ette sekkumisteks eesmärgiga soodustada lõike 1039 punktis c sätestatud televisiooni vastuvõtmissaadmete ostmist, järgides tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet, ja eelistada uute televisioonitehnoloogiate katsetamist, tegevuskorra ja sageduste andmise menetluste alusel, mille majandusarengu ministeerium sätestab dekreediga, koostöös majandus- ja rahandusministeeriumiga“.

Lõige 1031-ter: „Lõikes 1031 sätestatud üleminekust tulenevate sageduste kasutusõiguste ja õiguste, mis saadakse lõikes 1031-bis sätestatud menetluses andmise kaudu, kestus kehtestatakse elektroonilise side seadustiku sätete alusel, mis sisaldub 1. augusti 2003. aasta seadusandlikus dekreedis nr 259“.

Lõige 1032: „30. juuniks 2018 sätestatakse pärast avalikku konsultatsiooni majandusarengu ministri dekreediga lõikes 1026 nimetatud riiklik kalender, milles nähakse ette tegevuskava aegumistähtajad 17. mai 2017. aasta otsuse (EL) 2017/899 eesmärkide rakendamiseks, arvestades vajadust kehtestada üleminekuperiood 1. jaanuar 2020–30. juuni 2022, et tagada sageduste andmine kõikide võrguoperaatorite poolt, kes on vastavate õiguste valdajad riigi ja kohalikul tasandil, ning piirkondlikku teavet sisaldavate multiplekside ümberstruktureerimine heli-, televisiooni- või multimeediaringhäälinguteenuse kontsessioonääri poolt, ja järgmiste kriteeriumide alusel: a) geograafiliste alade kindlakstegemine, milleks riigi territoorium sageduste andmiseks jagatakse, ka selleks, et vältida või vähendada raadiohäireid radioelektrooniliselt piirnevate riikidega, kes kasutavad mobiilsideks 700 MHz sagedusala, millel on Itaaliaga

võrreldes lühemad lõpptähtajad; b) kõikide sageduste, mida kasutatakse käesoleva seaduse jõustumise kuupäeval, andmine punktis f sätestatud lõpptähtajaks võrguoperaatorite poolt, kes on kohalikul tasandil sageduste kasutusõiguse valdajad, ning PNAF-iga kohaliku tasandi edastustele määratud sageduste samaaegne aktiveerimine; c) riikliku heli-, televisiooni- ja multimeediaringhäälinguteenuse kontsessioonäri poolt punktis f sätestatud lõpptähtajaks selliste sageduste andmine, mida kasutab käesoleva sätte jõustumise kuupäeval piirkondlikku teavet sisaldav riikliku teenuse multipleks, ja PNAF-iga uue multipleksi loomiseks määratud sageduste samaaegne aktiveerimine, koos jaotatavusega makroalade jaoks; d) riiklike võrguoperaatorite poolt punktis f sätestatud lõpptähtajaks selliste sageduste andmine, mis on sagedusalas 702–734 MHz, mis vastab kanalitele 50–53, ja saadaolevate sageduste, mis tuleb kindlaks teha, arvestades vajadust vähendada kasutajate ebamugavusi ja tagada ettevõtte tegevuse jätkumine, samaaegne aktiveerimine, ning kohalikul tasandil sageduste kasutusõigusi valdavate võrguoperaatorite poolt punktis f sätestatud lõpptähtajaks kanalitele CH 51 ja 53 vastavate sageduste andmine järgnevale geograafilistele aladele, mis on sätestatud punktis a, igal juhul üleminekuperioodil 1. jaanuarist 2020 kuni 31. detsembrini 2021; e) ülejäänud sageduste andmine ja PNAF-is ette nähtud ning ülejäänud riiklike kasutusõiguste esemeks olevate sageduste aktiveerimine; f) lõpptähtaegade kehtestamine sageduste andmise jadastusele ja sageduste samaaegsele aktiveerimisele igal juhul üleminekuperioodil 1. jaanuarist 2020 kuni 31. detsembrini 2021, kriteeriumide alusel ja punktis d sätestatud kanalite CH 50 ja 52 kasutusõigusi valdavatele riiklikele võrguoperaatoritele, mis tuleb ellu viia järgnevale geograafilistele alade jaoks, mis on sätestatud punktis a, sageduste andmise jadastusele kriteeriumide alusel ja ettevõtjatele, kes valdavad kohalikul tasandil kanalite CH 51 ja 53 kasutusõigusi, mis on sätestatud punktis d, mis tuleb ellu viia järgnevale geograafilistele alade jaoks, mis on sätestatud punktis a, igal juhul üleminekuperioodil 1. jaanuarist 2020 kuni 31. detsembrini 2021, ning lõpptähtaegade kehtestamine ülejäänud sageduste andmiseks ja PNAF-is ette nähtud ning ülejäänud riiklike kasutusõiguste esemeks olevate sageduste aktiveerimiseks, mis on sätestatud punktides b, c ja e. Majandusarengu minister ajakohastab eelmise perioodi dekreediga 15. aprilliks 2019“.

Autorità italiana per le Garanzie nelle Comunicazioni (sideteenuste tagamise amet, Itaalia, edaspidi „AGCOM“) nelja otsuse, millele teises ja kolmandas eelotsuse küsimuses viidati, sisu koosneb sisuliselt eespool viidatud 2018. aasta riigieelarve seaduse lõigetes riigi seadusandja poolt kehtestatud suuniste uuest sõnastusest, mis on seotud üksikasjalikult kindlaks tehtud tehniliste andmetega.

Asjaolude ja menetluse lühiülevaade

- 1 Käesolev kohtuasi on viimane peatükk küsimuses, mis algas enne 2000. aastat, kus peamised osalejad olid ettevõtjad, kes samamoodi nagu Persidera, proovisid edutult hakata riigi tasandil pakkuma analoogringhäälinguteenust, kuna nende ees oli ületamatu takistus problemaatilises olukorras, mille Corte costituzionale

(Itaalia konstitutsioonikohus) ise kvalifitseeris „sageduste pelgaks faktiliseks hõivamiseks (rajatiste haldamine ilma kontsessioonide ja lubade väljastamiseta), mis ei põhine mitmekesisuse suurendamise ja eetri tõhusa planeerimise loogikal sageduste jagamisel. Kõnealune faktiline hõivamine on lisaks toimunud erinevatel juhtudel [ja] pikkade ajaperioodide jooksul, see on pärast seaduslikuks muudetud ja kõrvaldatud, mis on lubanud üksikutel eraõiguslikel raadioringhäälinguorganisatsioonidel tegevust jätkata“.

- 2 Corte costituzionale (Itaalia konstitutsioonikohus) on mitu korda selles asjas otsuse teinud, kuulutades põhiseadusevastasteks mitu õigusnormi, mis takistasid meedia paljususe põhimõtte tõhusat toimimist tegelikkuses, sundides seadusandjat iga kord muutma olemasolevaid õigusnorme, mille moonutavat toimet aga iga kord ülemineku korras pikendati, tegemata seega võimalikuks küsimuse lõplikku lahendamist.
- 3 Kõnealune ebaharilik olukord kestis ka analoogülekannetelt digitaalülekannetele ülemineku etapis, arvestades, et ülemineku reguleerimise hetkel pidas Itaalia seadusandja lähtepunktiks nimelt seda tausta, millest ei olnud veel tegelikult kõrvaldatud neid vigu, mille tuvastasid nii Corte costituzionale (Itaalia konstitutsioonikohus) kui ka Euroopa Liidu Kohus (vt eespool viidatud kolme Euroopa Liidu Kohtu otsust).
- 4 Olukorras, mida ei olnud veel järelikult selgelt määratletud, hakkas kehtima 2018. aasta riigieelarve seadus, mille eesmärk paljude meetmete hulgas on esiteks anda sagedused 700 MHz (694–790 MHz) sagedusalal maapealsetele süsteemidele, mis on võimelised osutama traadita elektroonilise lairibaside teenuseid, ja teiseks luua uus raamistik ringhäälingusüsteemile maapealse digitaalvõrgu (riiklikul ja kohalikul) platvormil.
- 5 Vastavad meetmed võtsid riigiasutused, mis andsid AGCOM-ile pädevuse võtta vastu uus PNAF ja selliste riiklike võrguoperaatorite sageduste kasutusõiguste muutmise kriteeriumid, kes on juba edastusmahu kasutusõiguste valdajad, tagades ülemineku DVB-T tehnoloogiaga riiklikelt multipleksidelt uutele DVB-T2 tehnoloogiaga riiklikele multipleksidele. Nende sätete alusel koostas amet PNAF 2019 (mis kiideti heaks AGCOM-i otsusega nr 39/19/CONS), millega planeeriti kokku 12 uut riigisisest DVB-T2 sagedust ja kehtestati arhitektuuriparameetrid, mille alusel nähti ette ainult kümne DVB-T2 multipleksi üleminek/vahetu andmine 20 riikliku DVB-T võrgu üleminekul.
- 6 Eelotsusetaotluse esitanud kohus rõhutab, et järgnev PNAF sätestati märkimisväärsete raskustega, tulenevalt üleminekukoefitsiendi kindlaks tegemisest, mis pidi reguleerima operaatorite kasutuses olnud varasemate edastusmahtude üleminekut uutele: tegelikult ei võimaldatud AGCOM-il sel ajal, kui ta püüdis vältida turu ülemäärast killustatust, viidatud koefitsiendi kindlaks teha ainult tehniliste põhjuste alusel, sest kui ta oleks seda teinud, ei oleks ta saanud seadusandjale kättesaadavaks teha seda sagedustepaketti („digitaalne

dividend“), mis antakse tasulises menetluses, mis on 2018. aasta riigieelarve seaduses sõnaselgelt ette nähtud.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 7 Eelotsusetaotluse esitanud kohus analüüsib ainult väiteid, mille esitas Persidera, kes kritiseerib sarnaselt teiste ettevõtjate (nagu Cairo Network kohtuasjas C-764/23, mis on hetkel pooleli) väidetega PNAF-is sätestatud *refarming*-menetluse tehnilisi aspekte, rõhutades maapealse digitaaltelevisiooniteenuse jaoks 10 riikliku multipleksi (UHF-sagedusalas) ja 4 kohaliku multipleksi (UHF-sagedusalas) ning ühe piirkondliku multipleksi VHF-sagedusalas planeerimise ebaseaduslikkust, mis tooks kaasa hetkel olemasolevate riiklike multiplekside märkimisväärse vähendamise 50% (20-lt 10-le), rikkudes televisioonispektri tõhususe põhimõtet; lisaks tugineb ta tehnilise hinnangu vigadele.
- 8 Nende õigusnormide konkreetse kohaldamise tulemusel anti Persiderale spektriressursid (2,5 multipleksi DVB-T2), mida ei peeta võrdväärseks juba hallatud ressursidega (5 multipleksi DVB-T). See sageduste andmine tõi Persidera sõnul kaasa edastusmahu ja territoriaalse katvuse kaotamise, mis tekitab majanduslikku ja konkurentsialast kahju. Persidera tugines ka nende meetmete ebaseaduslikkusele osas, milles need ei näinud talle ette mitte ühtegi hüvitist, sätestades üksnes võimaluse saada täiendav ½ multipleksist DVB-T2, osaledes 2018. aasta riigieelarve seaduse artikli 1 lõikes 1031a sätestatud tasulises hankemenetluses.

Eelotsusetaotluse põhjenduste lühiülevaade

- 9 Seoses **esimese küsimusega** viitab Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) selgitustele, mida AGCOM-ilt konkreetselt nõuti, mis põhjendaksid valikuid, mille kõnealune amet tegi üleminekukriteeriumide suhtes vanade sageduste kasutusõiguste vastavateks uute sageduste õigusteks üleminekul. Kui viidatud selgitused kinnitavad esiteks asjaolu, et selles osas leitavad tehnilised lahendused on äärmiselt keerulised, siis teiseks tõstavad need esile otsustava mõju, mida avaldas selles olukorras poliitiline joon, mida seadusandja järgis, eelkõige 2018. aasta riigieelarve seaduse artikli 1 lõigetega 1031 ja 1031-*bis* (viidatud eespool). Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, et kõnealuste sätete äärmine täpsus järgis sisuliselt põhipädevusi, mis on AGCOM-il, millel peab riigi reguleeriva asutusena olema liidu õiguse alusel (vt eelkõige eespool viidatud raamdirektiiv ja Euroopa elektroonilise side seadustik) alati suur autonoomia ja sõltumatus nimelt seadusandlikust võimust, et ta saaks panustada „majandusliku demokraatia“ tõhusasse loomisesse, mis on hädavajalik selleks, et igal ettevõtjal oleks võrdne võimalus vabal turul konkureerida. Eelotsusetaotluse esitanud kohus kardab, et asjaolu tõttu, et kehtivates sätetes endas on kindlaks määratud antavate osade suurus ja vastavad menetlusnormid, on AGCOM-i kaalutusõigust ebaseaduslikult piiratud.

- 10 Seoses **teise küsimusega** rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et seadusandja tehtud poliitilised valikud, mis on sõnastatud 2018. aasta riigieelarve seaduses ja hilisemates muudatustes sisalduvate normide kaudu (vt eespool; eelkõige artikli 1 lõige 1031-*bis*), millega kohustati AGCOM-i sageduste jaotamise plaani ümber korraldama nii, et ei viida läbi varem sõlmitud kontsessioonide täielikku üleminekut, vaid reserveeritakse selle asjakohane osa, mis antakse „konkurssi korraldamata tasulises menetluses“ (nn „väline dividend“), tõi isikule, kes valdas juba maapealse digitaalvõrgu edastussagedusi, mille saamiseks oli kõnealune isik juba pidanud minevikus olulisi kulutusi tegema, kaasa varasemate õiguste piiramise ja vajaduse tasuda täiendavaid summasid ainult selleks, et säilitada edastusmaht, mis on võrdne sellega, mille valdaja ta juba oli. Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) arvates ei järgi see ei liidu õigusnorme selles valdkonnas (eelkõige raamdirektiivi ja loadirektiivi vastavaid sätteid) ega ka võrdse kohtlemise, diskrimineerimiskeelu, konkurentsikaitse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid. Kui AGCOM-i konkreetselt selles osas küsitleti, vastas ta eelotsusetaotluse esitanud kohtule, et „tehniline kaalutusõigus, mida [AGCOM kolmandas küsimuses viidatud otsuste kaudu] kasutas, et teha kindlaks [vanade ja uute digitaal] võrkude vahelise ülemineku koefitsient, sõltus vältimatult 2018. aasta riigieelarve seaduse sätetest ja oli sellega seotud“.
- 11 Seoses **kolmanda küsimusega** viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus varasematele kohtuotsustele, mis on ette nähtud Euroopa Kohtu eespool viidatud otsuses C-112/16, mis puudutasid Persiderat ennast. Selles kohtuasjas tuvastatud tasakaalustamatuse parandamiseks planeeris AGCOM anda tasulises menetluses neli osa, mis võrduvad nelja sageduste üldise kasutusõigusega, millest kõik on suuruselt võrdsed poolega riiklikust multipleksist DVB-T2 tehnoloogias. Neli osa on omakorda jagatud kolme kategooriasse: P1 (üks osa); P2 (üks osa); P3 (kaks osa). AGCOM nägi ette, et Persidera võib (erinevalt RAI-st ja Mediasetist, mis on ajaloolised ringhäälinguorganisatsioonid) konkureerida osade P2 ja P3 andmisel (kuid mitte P1 andmisel, mis on reserveeritud uutele sisenejatele ja ühe võrgu operaatoritele), et kompenseerida viidatud RAI ja Mediaseti poolt ebaseaduslikult saadud konkurentsieelist. Persidera arvates, kelle seisukohta eelotsusetaotluse esitanud kohus jagab, ei parandanud kõnealune lahendus vähimalgi määral eespool viidatud tasakaalustamatust, rikkudes selle valdkonna liidu õiguse põhimõtteid ja norme, kuna: toimus varasemate õiguste mittetäielik üleminek, et tagada tasulisele menetlusele määratud väline dividend (vt teine küsimus); lisaks kasutati ainsat tasulist menetlust erinevate positsioonide tasakaalustamise meetmena, võttes vastu ebasümmeetrilised meetmed, mis võimaldasid Persideral tekkinud ajaloolise tasakaalutuse lõpetada vaid täiendavaid kulusid kandes ja hüvitiseta õiguste eest, mille ta oli varem saanud.